

Plan ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO na lata 2007-2013

1. Wprowadzenie	2
2. Charakterystyka kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO	6
3. Główne kierunki działań związanych z ewaluacją kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO	10
4. Organizacja systemu ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO	15
5. Budżet przeznaczony na działania ewaluacyjne	18

1. Wprowadzenie

1.1. Definicja i podstawy prawne przeprowadzania ewaluacji

W odniesieniu do realizowanych w Polsce w latach 2007-2013 programów operacyjnych proces ewaluacji został określony w następujących dokumentach:

- *Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999*, z mocy którego państwa członkowskie zostały zobowiązane do przeprowadzania ewaluacji pomocy finansowanej z funduszy strukturalnych UE udostępnianych w ramach realizacji programów operacyjnych.

Zgodnie z zapisami Rozporządzenia, **ewaluacja** ma na celu poprawę: „jakości, skuteczności i spójności pomocy funduszy oraz strategii i realizacji programów operacyjnych w odniesieniu do konkretnych problemów strukturalnych, dotyczących dane państwa członkowskie i regiony, z jednoczesnym uwzględnieniem celu w postaci trwałego rozwoju i właściwego prawodawstwa wspólnotowego dotyczącego oddziaływania na środowisko oraz strategicznej oceny oddziaływania na środowisko”.

- *Wytyczne nr 6 Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie ewaluacji programów operacyjnych na lata 2007-2013 z dnia 30 maja 2007 r.*, które precyzują sposób organizacji systemu ewaluacji funduszy strukturalnych w ramach NSRO. **Ewaluację zdefiniowano** jako osąd (ocenę) wartości interwencji publicznej dokonany przy uwzględnieniu odpowiednich kryteriów (skuteczności, efektywności, użyteczności, trafności i trwałości) i standardów. Osąd dotyczy zwykle potrzeb, jakie muszą być zaspokojone w wyniku interwencji oraz osiągniętych efektów. Ewaluacja jest oparta na specjalnie w tym celu zebranych informacjach, które są następnie interpretowane za pomocą odpowiedniej metodologii.

1.2. Rodzaje ewaluacji w okresie programowania 2007-2013

Za ewaluację poszczególnych Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO) są odpowiedzialne Instytucje Zarządzające RPO. Kwestie horyzontalne w ramach 16 RPO są ewaluowane przez Instytucję Koordynującą (IK RPO) z uwagi na potrzebę oceny efektu synergii oddziaływania 16 RPO.

Ewaluacje kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO (tak jak i poszczególnych programów operacyjnych realizowanych w okresie programowania 2007-2013) można podzielić na kilka typów, przede wszystkim ze względu na:

- cel,
- czas przeprowadzenia w stosunku do etapu realizacji programów,
- podmiot realizujący badanie ewaluacyjne.

Ze względu na cel badania ewaluacyjnego prowadzone ewaluacje mają charakter:

- **ewaluacji strategicznych** – ich celem jest analiza i ocena realizacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO) w odniesieniu do priorytetów krajowych i wspólnotowych. Ewaluacje tego typu będą służyły przede wszystkim stwierdzeniu, czy i w jakim stopniu interwencje podejmowane w ramach 16 RPO

przyczyniają się do realizacji celów NSRO 2007-2013, a przez to do realizacji celów krajowej polityki regionalnej oraz horyzontalnych celów polityk regionów.

- **ewaluacji operacyjnych** – ściśle powiązanych z procesem zarządzania i monitorowania 16 RPO. Ich celem jest wsparcie Instytucji Zarządzających, odpowiedzialnych za realizację poszczególnych RPO oraz Krajowej Jednostki Oceny (KJO), odpowiedzialnej za ewaluację NSRO w zakresie osiągania założonych celów operacyjnych poprzez dostarczanie użytecznych wniosków i rekomendacji. Zgodnie z *Rozporządzeniem (WE) 1083/2006* ewaluacje operacyjne będą przeprowadzane w szczególności w przypadku, gdy:

- monitorowanie ujawniło znaczące odchylenia od założonych pierwotnie celów. Głównym celem tych ewaluacji jest identyfikacja przyczyn odchylenia oraz sformułowanie rekomendacji pozwalających rozwiązać zdiagnozowane w trakcie ewaluacji problemy (w tym rekomendacje dotyczące zmian w programie operacyjnym).
- składane są wnioski o dokonanie przeglądu 16 RPO lub ich części zgodnie z art. 33 *Rozporządzenia Rady nr 1083/2006* w sytuacji, gdy zmiany w programach związane z ww. przeglądem dotyczą: realokacji finansowych, horyzontalnych celów RPO lub istotnych elementów systemu wdrażania. Wyniki ww. ewaluacji sformułowane w postaci rekomendacji powinny stanowić uzasadnienie dla decyzji o dokonaniu (lub nie) ww. zmian w programach. W przypadku niewielkich lub technicznych przeglądów programów operacyjnych nie jest niezbędne przeprowadzanie ww. ewaluacji.

Ze względu na czas wykonywania badania ewaluacyjnego w stosunku do etapu realizacji 16 RPO wyróżnia się następujące rodzaje ewaluacji:

- **ewaluacje *ex ante*** poszczególnych RPO oraz NSRO – wykonano je przed rozpoczęciem realizacji 16 RPO w 2006 roku. Wyniki ewaluacji poszczególnych 16 RPO wykonanych przez ewaluatorów zewnętrznych (na zlecenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego) zostały uwzględnione w ostatecznych wersjach 16 RPO na lata 2007-2013.

- **ewaluacje *on-going*** (bieżące) - będą prowadzone podczas realizacji 16 RPO. Ich celem jest lepsze zrozumienie bieżących efektów interwencji oraz sformułowanie rekomendacji użytecznych z punktu widzenia wdrażania regionalnych programów. Sposób prowadzenia regulują *Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie ewaluacji programów operacyjnych na lata 2007-2013*. W niniejszym Planie ewaluacji skoncentrowano się właśnie na tego typu ewaluacjach.

- **ewaluacja *ex post*** poszczególnych RPO oraz NSRO – zostanie dokonana przez Komisję Europejską we współpracy z państwami członkowskimi i Instytucjami Zarządzającymi¹.

Ze względu na podmiot wykonujący ewaluację istnieje możliwość przeprowadzania:

- **ewaluacji zewnętrznych** – realizowanych przez podmiot zewnętrzny (wybierany w procedurze zgodnej z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych (Dz. U. Nr 19, poz. 177 z późn. zm.) w celu zachowania niezależności pracy ewaluatora oraz

---

¹ Niezależnie od ewaluacji przeprowadzanej przez KE państwa członkowskie mogą dokonać ewaluacji *ex post* we własnym zakresie, w tym ewaluacji *ex-post* kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO.

obiektywności wyników i sądów wartościujących dotyczących 16 RPO. Mogłaby zaistnieć obawa podważenia wiarygodności rekomendacji, jeśliby badanie ewaluacyjne prowadziła ta sama instytucja, która jest zaangażowana w koordynację 16 RPO. Nie powinny być to także podmioty funkcjonalnie zależne od Instytucji Certyfikującej oraz Instytucji Audytowej². Ewaluacje zewnętrzne będą stanowiły główny instrument ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO, zgodnie z Wytycznymi Ministra Rozwoju Regionalnego.

- **ewaluacji wewnętrznych** – realizowanych przez Jednostkę Ewaluacyjną IK RPO we własnym zakresie pod warunkiem zagwarantowania niezależności procesu ewaluacji i obiektywności wyników oraz pozostawania w funkcjonalnej niezależności od Instytucji Certyfikującej oraz Instytucji Audytowej. Ewaluacje wewnętrzne będą miały charakter uzupełniający wobec ewaluacji zewnętrznych.

Poza scharakteryzowanymi powyżej typami ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO, będą przeprowadzane również ewaluacje *ad-hoc* kwestii horyzontalnych w sytuacji, gdy zaistnieje taka potrzeba, uzasadniona analizą danych z monitoringu. Ponadto będą również przeprowadzane ewaluacje wskazane przez Krajową Jednostkę Oceny (KJO) w wyznaczonych obszarach i terminach wynikających z *Planu ewaluacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (NSRO)*.

IK RPO będzie współpracowała z KJO w zakresie wymaganym i niezbędnym do wykonania do 30 czerwca 2011 roku ewaluacji stopnia realizacji programów operacyjnych, której wyniki posłużą do dokonania alokacji krajowej rezerwy wykonania.

1.3. Definicja i cel *Planu ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO*

Plan ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO (jak i poszczególnych programów operacyjnych) jest dokumentem:

- zalecanym przez Komisję Europejską w art. 48 ust. 1 ww. Rozporządzenia, a wytyczne dotyczące jego opracowania zawarto w dokumencie roboczym³.
- wymaganym przez stronę polską (KJO) w Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego do przygotowania przez IK RPO.

Głównym celem *Planu ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO* jest wskazanie sposobu organizacji procesu ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO oraz głównych kierunków działań ewaluacyjnych w ramach kwestii horyzontalnych podejmowanych przez IK RPO w okresie 2007-2013. Poszczególne działania ewaluacyjne kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO będą określane w *Okresowych (rocznych) planach ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO*.

² Zgodnie z art. 47 ust. 3 Rozporządzenia Rady nr 1083/2006

³ *Indicative Guidelines on evaluation methods: evaluation during the programming period. Working Paper No. 5*
- http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2007/working/wd5_ongoing_en.pdf

1.4. Układ Planu ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO:

Plan ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO składa się z następujących części:

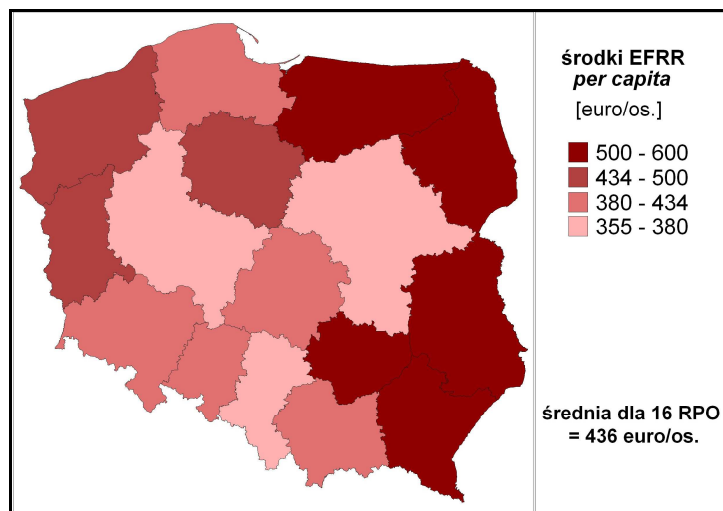
- ogólna charakterystyka 16 RPO,
- ogólne kierunki działań związanych z ewaluacją i wskazanie głównych strategicznych obszarów tematycznych, które zostaną poddane ewaluacji w okresie programowania 2007-2013,
- organizacja systemu ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO, określającego kompetencje i zasady współpracy instytucji zaangażowanych w proces ewaluacji,
- źródła finansowania ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO.

2. Charakterystyka kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO

Jednym z istotnych instrumentów realizacji celów NSRO w perspektywie finansowej 2007-2013 obok programów operacyjnych zarządzanych centralnie jest 16 RPO zarządzanych na poziomie samorządów województw. Uzasadnieniem dla ich przygotowania i realizacji była decentralizacja programowania rozwoju regionów, zwiększenie stopnia efektywności prowadzonych działań rozwojowych przez administrację publiczną, wzmocnienie wymiaru obywatelsko-samorządowego, jak również efektywne wykorzystanie środków strukturalnych. Cele RPO z jednej strony są spójne z NSRO, a z drugiej – stanowią instrument realizacji celów strategii rozwoju poszczególnych województw, przy finansowych ograniczeniach wynikających z **wielkości i struktury dostępnych środków wsparcia**.

Na realizację 16 RPO przeznaczono **16,6 mld euro z EFRR**, co stanowi ok. 24,9% całkowitej alokacji środków polityki spójności dla Polski. Łączną wielkość środków podzielono na poszczególne województwa zgodnie z algorytmem, uwzględniającym zróżnicowanie województw i przyznającym relatywnie większą kwotę słabiej rozwiniętym regionom⁴. W wyniku zastosowania tego algorytmu, zróżnicowanie transferów na mieszkańca pomiędzy województwami wynosi 1:2,16 (Mapa 1.). Dodatkowo każdy region w realizację swojego RPO może zaangażować środki samorządowe oraz środki prywatne.

Mapa 1. Regionalna alokacja środków EFRR *per capita*

Oprócz wielkości dostępnych środków, istotny wpływ na charakter 16 RPO miała ich struktura. Została ona określona w zakresie zapewniającym spójność pomiędzy regionalnym podejściem do zagadnień rozwojowych a celami i priorytetami strategii krajowych

⁴ Sposób podziału środków EFRR na 16 RPO jest kontynuacją algorytmu zastosowanego w pracach nad ZPORR na lata 2004-2006 i został zbudowany w oparciu o następujące kryteria:

1. 80% środków zostało podzielone proporcjonalnie do liczby mieszkańców w poszczególnych województwach
2. 10% środków dzielone jest proporcjonalnie do liczby mieszkańców w województwach, w których średni poziom PKB na mieszkańca w latach 2001 – 2003 był niższy od 80% średniego poziomu na mieszkańca w kraju
3. 10% środków wsparcia przeznaczonych jest dla tych powiatów, w których średnia stopa bezrobocia w trzech ostatnich latach przekraczała 150% średniej krajowej.

i europejskich. Struktura dostępnych środków ma również znaczenie dla koordynacji działań podejmowanych w ramach pozostałych programów operacyjnych w celu zapewnienia efektu synergii. Przesłanki te stały się podstawą do wprowadzenia pewnych ograniczeń wobec możliwości dowolnego projektowania kształtu RPO przez województwa i swobodnego przeznaczania przez nie środków na wspieranie wyznaczonych kierunków rozwoju. Podstawową zasadą było dobrowolne zobowiązanie Polski do przeznaczenia przynajmniej 60% środków na wydatki realizujące Strategię Lizbońską. W przypadku 16 RPO średnio przeznaczono ok. 42% środków na działania związane ze Strategią Lizbońską. Aby osiągnąć tę wartość MRR określiło podział środków w ramach 16 RPO uwzględniający podział zadań na kategorie interwencji EFRR⁵:

- działania w sferze produkcyjnej (badania i rozwój technologiczny, w tym infrastruktura szkolnictwa wyższego wspierająca działalność naukowo-badawczą; innowacje; bezpośrednie wsparcie przedsiębiorców i działalność instytucji otoczenia biznesu; społeczeństwo informacyjne; odnawialne źródła energii; turystyka, w zakresie wsparcia usług świadczonych przez przedsiębiorców) – min. 40% całkowitej przyznanej alokacji
- infrastruktura społeczna i ochrony zdrowia - max. 7% całkowitej przyznanej alokacji (w tym max. 3% na ochronę zdrowia i opiekę nad dzieckiem)
- małe projekty infrastrukturalne (niesieciowe, niekompleksowe) – max. 20% całkowitej przyznanej alokacji⁶

Dopuszczono możliwość przekroczenia w ramach RPO limitów ustanowionych przez MRR w wyniku indywidualnych negocjacji IK RPO z daną IZ RPO. W ramach negocjacji IZ RPO była zobowiązana wykazać, że przewidywane do realizacji inwestycje, które wpływały na przekroczenie limitu, w znaczący sposób przyczynią się do rozwoju regionu. Przestrzeganie limitów będzie monitorowane w trakcie realizacji RPO.

Cele szczegółowe 16 RPO pokrywają się z 11 priorytetami EFRR⁷. Analizując, zapis celów szczegółowych (nie schodząc do poziomu priorytetów) w 16 RPO pod kątem nawiązania do priorytetów EFRR, stwierdzono iż wszystkie województwa wskazały na konieczność wsparcia przedsiębiorczości. Działania z zakresu ochrony środowiska wyartykułowano w celach szczegółowych 10 RPO. W 8 RPO umieszczono cele związane z infrastrukturą transportową i infrastrukturą społeczną, a w 7 odniesiono się do kwestii wsparcia turystyki. W 2 RPO jako cel szczegółowy wskazano wzmocnienie potencjału instytucjonalnego, w kilku innych wskazano na ośrodki miejskie lub wiejskie jako szczególny podmiot wsparcia.

⁵ Kategorie interwencji zostały określone w Załączniku II Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy na lata 2007-2013 do rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego [Dz. U. UE nr L 371].

⁶ Na podstawie: Procedury przygotowania programów operacyjnych na lata 2007-2013 a także innych dokumentów niezbędnych do uruchomienia Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia, MRR, dokument z dn. 14.09.2006 r., s. 21

⁷ Priorytety EFRR w zakresie celu konwergencja (którym objęte są wszystkie polskie regiony) zostały określone w art. 4. Rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1783/1999 [Dz.U. UE L210].

Mimo pewnych ograniczeń, struktura środków EFRR według kategorii interwencji w poszczególnych RPO jest zróżnicowana, co wskazuje na odmiennosc celów rozwojowych poszczególnych regionów. Najsilniej zróżnicowane w ramach 16 RPO jest finansowanie interwencji transportowych, odnowy obszarów miejskich i wiejskich oraz badania i rozwój technologiczny, innowacje i przedsiębiorczość⁸.

Wdrażanie 16 RPO jest oceniane m.in. w oparciu o monitorowanie stopnia realizacji wskaźników rekomendowanych przez KE i IK RPO, które były przedmiotem uzgodnień z 16 IZ RPO (Tabela 1.). Wskaźniki te występują w większości z 16 RPO, w przypadku jeśli przewidziały one określony typ interwencji.

Tabela 1. Lista wskaźników realizacji 16 RPO

Nazwa wskaźników z obowiązkowej listy KE ⁹	Nazwa wskaźników z obowiązkowej listy IK RPO
Liczba utworzonych miejsc pracy netto	Liczba korzystających z usług on-line
Liczba utworzonych miejsc pracy brutto	Liczba osób objętych selektywną zbiórką odpadów w wyniku realizacji projektów
Wpływ programu na PKB	Potencjalna liczba specjalistycznych badań medycznych przeprowadzonych sprzętem zakupionym w wyniku realizacji projektów
	Liczba wspartych przedsiębiorstw w podziale na: mikro- , małe, średnie i duże przedsiębiorstwa
Badania i gospodarka oparta na wiedzy	
Liczba projektów z zakresu B&R Liczba projektów współpracy pomiędzy instytucjami produkcyjnymi a badawczymi Liczba utworzonych miejsc pracy w zakresie B&R – tylko etaty badawcze (najlepiej 5 lat od rozpoczęcia projektu)	
Bezpośrednia pomoc inwestycyjna dla MMŚP	
Liczba projektów w tym: przez 2 pierwsze lata po rozpoczęciu działalności Liczba utworzonych miejsc pracy (brutto, zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu) Dodatkowe inwestycje (w mln euro) – <i>wykreowane dzięki wsparciu</i>	
Społeczeństwo informacyjne	

⁸ Można przypuszczać, że w perspektywie 2007-2013 działania związane z transportem są najbardziej istotne dla województwa warmińsko-mazurskiego, podlaskiego i pomorskiego, które przeznaczyły po ponad 30% dostępnych im środków EFRR na ten cel, a najmniej – dla województwa dolnośląskiego (16%), śląskiego (21%) i lubelskiego (22%). Należy jednak mieć na uwadze, iż środki 16 RPO na cele transportowe uzupełniają środki z PO IŚ i łączna ich wielkość może zmodyfikować w ujęciu regionalnym alokację środków UE na cele transportowe. Działalność związana z odnową obszarów miejskich i wiejskich relatywnie najbardziej wspierana jest w województwie śląskim (13,5% środków EFRR w tym regionie). Województwo podlaskie nie przeznaczyło na ten cel żadnych środków. Udział środków w poszczególnych RPO związany z finansowaniem kategorii interwencji: badania i rozwój, innowacje i przedsiębiorczość waha się między: 33% (województwo opolskie) a 21% (województwo pomorskie, lubelskie i łódzkie).

⁹ The New Programming period 2007-2013. Indicative Guidelines on Evaluation Methods: Monitoring and Evaluation Indicators. Working Document No.2
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2007/working/wd2indic_082006_en.pdf

Liczba projektów Liczba osób, które uzyskały dostęp do szerokopasmowego internetu
Transport
Liczba projektów Liczba kilometrów nowych dróg Liczba kilometrów zrekonstruowanych dróg Liczba kilometrów nowych linii kolejowych Liczba kilometrów zrekonstruowanych linii kolejowych Oszczędność czasu w euro/na nowych drogach i zmodernizowanych/ w przewozach pasażerskich i towarowych Oszczędność czasu w euro/na nowych i zmodernizowanych liniach kolejowych/ w przewozach pasażerskich i towarowych Przyrost ludności korzystającej z transportu miejskiego
Energia odnawialna
Liczba projektów Potencjalna wytworzona moc zainstalowana (MWh)
Środowisko
Liczba osób przyłączonych do wodociągu w wyniku realizacji projektu Liczba osób przyłączonych do kanalizacji w wyniku realizacji projektu Liczba projektów z zakresu gospodarki odpadami Liczba projektów mających na celu poprawę jakości powietrza Powierzchnia zrehabilitowana/odzyskana
Zmiany klimatyczne
Redukcja gazów cieplarnianych (CO ₂)
Prewencja zagrożeń
Liczba projektów Liczba osób zabezpieczonych przed powodzią Liczba osób zabezpieczonych przed pożarami lasów i innymi zagrożeniami
Turystyka
Liczba projektów Liczba utworzonych miejsc pracy
Edukacja
Liczba projektów Liczba studentów korzystających z efektów projektu
Zdrowie
Liczba projektów

3. Główne kierunki działań związanych z ewaluacją kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO

Celem działań związanych z ewaluacją kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO na lata 2007-2013 jest systematyczna poprawa skuteczności i efektywności pomocy udzielanej w ramach realizowanej polityki regionalnej oraz zwiększanie potencjału administracji publicznej (samorządów województw).

Cel ten będzie osiąganym poprzez realizację działań w ramach dwóch orientacji strategicznych:

- I. Realizacja ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO na lata 2007-2013.
- II. Rozwój kultury ewaluacyjnej wśród instytucji zaangażowanych w realizację 16 RPO na lata 2007-2013.

I. Realizacja ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO na lata 2007-2013

Cel realizacji ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO

Szczegółowe cele ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO odwołują się do:

- **celów horyzontalnych** związanych z realizacją polityki krajowej, które będą realizowane poprzez śledzenie i ocenę dynamiki oraz skalę zróżnicowań w procesie realizacji 16 RPO:

- **wspieranie oceny realizacji polityki spójności**, w tym m.in.:
  - wspieranie KJO w zakresie wymaganym i niezbędnym do przeprowadzenia do dnia 30 czerwca 2011 r. ewaluacji stopnia realizacji programów operacyjnych, której wyniki posłużą do dokonania alokacji krajowej rezerwy wykonania
  - wspieranie Komisji Europejskiej w zakresie wymaganym do przeprowadzenia ewaluacji *ex post*
- **przygotowywanie wkładu do Raportu kohezyjnego dla Polski**, który Polska ma obowiązek sporządzić do końca 2009 r.¹⁰

- **celów związanych ze wspieraniem polityk regionów**, które będą osiągnięte poprzez ocenę realizacji pewnych aspektów w ramach 16 RPO - **wskazywanie najlepszych praktyk realizacji RPO i możliwości ich implementacji w ramach programów w innych województwach**.

Rodzaje kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO

Na podstawie analizy konstrukcji 16 RPO pod względem zawartych w nich celów (patrz rozdział 2.) wyróżniono dwa rodzaje kwestii horyzontalnych:

1. **kwestie horyzontalne na poziomie osi priorytetowych 16 RPO** zgrupowane według kategorii interwencji EFRR

¹⁰ Obowiązek sporządzenia przez Polskę i inne kraje członkowskie strategicznego raportu z realizacji polityki spójności, w którym zostanie poddany analizie wpływ projektów współfinansowanych z funduszy europejskich na realizację celów polityki UE wynika z art. 29 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006.

2. kwestie horyzontalne na poziomie programów, wspólne dla wszystkich osi priorytetowych w 16 RPO

Wyznaczone kwestie horyzontalne w ramach 16 RPO są spójne z *Planem ewaluacji NSRO na lata 2007-2013* (Tabela 2.).

Tabela 2. Kwestie horyzontalne w ramach 16 RPO

obszary ewaluacji NSRO		kwestie horyzontalne	rozwój regionalny i przestrzenny					
			rozwój zasobów ludzkich, innowacyjność		infrastruktura			
			B+R, innowacje, przedsiębiorczość	społ. informacyjne	infrastruktura transportowa	infrastruktura społeczna	ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom	inwestycje energetyczne
rozwój regionalny i przestrzenny	budowa potencjału administracji publicznej i realizacji zasady "good governance"	konwergencja/dywergencja regionalna i lokalna						
		konkurencyjność gosp. i atrakcyjność inwest.						
		zrównoważony (trwały) rozwój						
		optymalizacja systemu realizacji programów (monitorowanie, promocja, finansowanie itd..)						

Wyznaczone płaszczyzny ewaluacji na poziomie programów są komplementarne wobec siebie:

- **konwergencja regionalna i lokalna** – ewaluacja tej kwestii w ramach 16 RPO będzie koncentrować się na różnicowaniach między- i wewnątrzregionalnych różnych aspektów realizacji programów, szczególnie w odniesieniu do ich oddziaływania na rozwój. Głównym celem ewaluacji w tym obszarze będzie ocena, czy decentralizacja zarządzania środkami funduszy strukturalnych (poprzez skierowanie 16,6 mld euro do dyspozycji regionów na ich potrzeby rozwojowe) doprowadzi do różnicowania rozwoju regionów i czy same regiony zarządzają tymi środkami w sposób prowadzący do przestrzennej koncentracji/rozproszenia środków i efektów realizacji projektów. Ocenie będzie również podlegał wpływ realizacji 16 RPO na przeciwdziałanie peryferyzacji przestrzennej (zwłaszcza w układzie miasta – obszary wiejskie), która mogłaby zachwiać trwałością rozwoju.

- **konkurencyjność gospodarcza i atrakcyjność inwestycyjna regionów** – ewaluacja tej kwestii odnosi się do oceny wpływu 16 RPO na budowanie potencjału konkurencyjnego województw, zwłaszcza na jego różnicowanie pod wpływem realizowanych osi priorytetowych. Szczególne znaczenie zostanie poświęcone dynamice, skali oraz innowacyjności działalności przedsiębiorstw działających w regionach.

- **zrównoważony (trwały) rozwój regionalny** – ewaluacja tej kwestii będzie odbywać się w odniesieniu do jednego, wybranego aspektu trwałego rozwoju, tj. do wpływu realizacji programów na środowisko przyrodnicze.

- **optymalizacja systemu realizacji 16 RPO** – ewaluacja tej kwestii będzie odnosiła się do oceny efektywności i skuteczności instytucjonalnych procesów związanych z realizacją poszczególnych priorytetów i całych programów w tym m.in: kontroli i procedur, demarkacji i koordynacji, komplementarności, jak również innych aspektów związanych z wdrażaniem programów.

Powyżej wskazano ogólne obszary ewaluacji, unikając świadomie formułowania precyzyjnie tematów badań i harmonogramu ich wykonania. Wynika to z potrzeby przyjęcia elastycznego podejścia do procesów ewaluacji, które powinny postępować równolegle z procesem realizacji 16 RPO. Działania ewaluacyjne na dany rok będą uszczegóławiane w Okresowych Planach ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO.

II. Rozwój kultury ewaluacyjnej wśród instytucji zaangażowanych w realizację 16 RPO na lata 2007-2013

W ramach tej orientacji strategicznej będą realizowane następujące działania:

1. Budowa systemu ewaluacji i koordynacja procesu ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO, obejmująca:

▪ planowanie procesu ewaluacji

Plan Ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO na lata 2007-2013 stanowi główny dokument planistyczny procesu ewaluacji. Ponadto Jednostka Ewaluacyjna IK 16 RPO jest zobowiązana sporządzić w terminie do dnia 31 grudnia każdego roku *Okresowe plany ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO*, w których będą ujęte działania ewaluacyjne zaplanowane na kolejny rok przez Jednostkę Ewaluacyjną IK RPO po konsultacji z Krajową Jednostką Oceny, Grupą Sterującą Ewaluacją i Komitetem Koordynacyjnym NSRO (KK NSRO).

▪ monitorowanie realizacji *Planu ewaluacji i Okresowych planów ewaluacji*

Jednostka Ewaluacyjna IK RPO wraz z Grupą Sterującą Ewaluacją będzie prowadziła monitoring realizacji *Planu Ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO na lata 2007-2013* i *Okresowych Planów Ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO*.

Celem monitoringu realizacji *Planów* będzie lepsza koordynacja procesu ewaluacji na poziomie 16 IZ RPO, IK RPO i KJO oraz właściwe przygotowanie do przeprowadzenia kolejnych badań ewaluacyjnych. Monitoring będzie odbywał się na podstawie *Informacji Rocznej* przekazywanej do KJO w terminie do 30 marca każdego roku.

▪ koordynacja współpracy w zakresie ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO

W celu lepszej koordynacji procesów ewaluacyjnych odnoszących się do różnych poziomów i obszarów wdrażania, Jednostka Ewaluacyjna IK RPO będzie współpracowała z innymi podmiotami zaangażowanymi w realizację 16 RPO w tym m.in. z:

- **16 IZ PO RPO** w ramach **Grupy Sterującej Ewaluacją** (szerzej patrz pkt 4.1.).
- **Krajową Jednostką Oceny**, która koordynuje działania ewaluacyjne prowadzone w poszczególnych programach operacyjnych. W ramach współpracy z KJO szczególne znaczenie będzie miało uczestnictwo przedstawicieli Jednostki Ewaluacyjnej IK RPO w zespole Sterującym Ewaluacją i Grupach Sterujących Ewaluacją NSRO w zakresie rozwoju regionalnego i terytorialnego (patrz: *System ewaluacji NPR na lata 2004-2006 i NSRO na lata 2007-2013*, MRR).
- **Komitetem Koordynacyjnym NSRO**, który może rekomendować tematy do ewaluacji kwestii horyzontalnych i któremu IK RPO będzie przekazywała wyniki przeprowadzonych badań.

- **ekspertami zewnętrznymi**, w tym z przedstawicielami środowiska naukowego, a zwłaszcza z doświadczonymi ewaluatorami. Współpraca będzie polegać przede wszystkim na wymianie doświadczeń i doradztwie eksperckim w szczególności w zakresie metodologii badań ewaluacyjnych czy sposobu zarządzania procesem ewaluacji.

2. Rozpowszechnienie wiedzy i informacji na temat ewaluacji

Upublicznienie i upowszechnianie wyników oraz rekomendacji wynikających z przeprowadzanych badań ewaluacyjnych będzie służyło uspołecznieniu procesu ewaluacji i budowaniu potencjału ewaluacyjnego w instytucjach zaangażowanych w realizację RPO. Cele te będą realizowane poprzez:

- **organizację spotkań i konferencji prezentujących wyniki przeprowadzonych badań ewaluacyjnych oraz współpracę z KJO w zakresie rozwoju strony internetowej poświęconej ewaluacji**

Spotkania, konferencje i rozwój strony internetowej będą pełniły funkcje informacyjne, a także wspierały potencjał ewaluacyjny. W ten sposób zostanie zapewniona przejrzystość działań administracji, jak również będzie promowana idea uspołecznienia procesu ewaluacji.

Na spotkaniach z zainteresowanymi podmiotami będą prezentowane i poddawane dyskusji wyniki i rekomendacje badań ewaluacyjnych. Ponadto IK RPO będzie systematycznie zasilano stroną internetową (za rozwój której, zgodnie *Planem ewaluacji NSRO na lata 2007-2013*, odpowiada KJO) raportami z przeprowadzonych ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO. Na stronie umieszczane będą również bieżące informacje na temat ewaluacji oraz zaktualizowana baza wszystkich raportów z badań ewaluacyjnych przeprowadzonych na różnych poziomach wdrażania. Strona ma również stanowić forum wymiany informacji i doświadczeń wszystkich podmiotów zaangażowanych w proces ewaluacji NSRO i poszczególnych programów operacyjnych.

- **organizację szkoleń w zakresie ewaluacji dla członków Grupy Sterującej Ewaluacją**

Jakość procesu ewaluacji jest w dużym stopniu uzależniona od wiedzy i umiejętności pracowników zaangażowanych w proces ewaluacji. Zakres organizowanych szkoleń prowadzonych przez ekspertów w dziedzinie ewaluacji będzie dostosowany do potrzeb członków Grupy Sterującej, w skład której wchodzi również pracownicy IK RPO oraz będzie uzupełniał działania podejmowane przez KJO.

- **publikacje materiałów w zakresie ewaluacji**

W ramach działalności promocyjno-informacyjnej, IK RPO będzie wydawała w formie papierowej i elektronicznej publikacje poświęcone ewaluacji. Ich treść będzie związana głównie z przeprowadzonymi badaniami. Będą one udostępniane pracownikom administracji oraz innym zainteresowanym osobom.

3. Upowszechnienie i rozwój metodologii badań społecznych (ewaluacyjnych)

Jednostka Ewaluacyjna IK RPO będzie upowszechniała dostępną metodologię badań społecznych, szczególnie wśród członków Grupy Sterującej Ewaluacją kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO. Podejmie ona również prace nad rozwojem metodologii niezbędnej do prowadzenia wiarygodnych i użytecznych badań ewaluacyjnych. Metodologia zostanie przygotowywana na zlecenie IK RPO przez właściwych ekspertów i instytucje naukowo-badawcze. Metodologia będzie odnosiła się przede wszystkim do realizacji badań regionalnych, konstruowania i mierzenia wartości wskaźników realizacji, oceny oddziaływania zrealizowanych projektów oraz oceny systemu zarządzania.

4. Organizacja systemu ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO

Podstawowym celem organizacji systemu ewaluacji jest zachowanie komplementarności i spójności procesów ewaluacyjnych, czego można dokonać przede wszystkim dzięki:

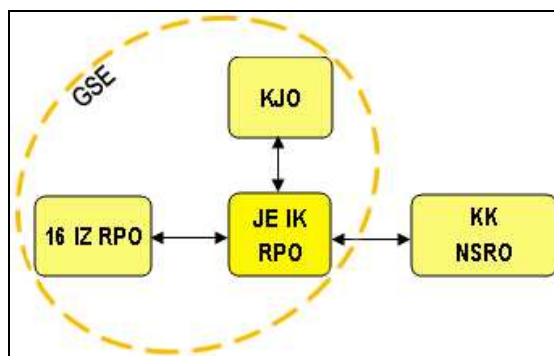
- **planowaniu strategicznemu i operacyjnemu** (wyrażonemu w Planie ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO na lata 2007-2013 i w Okresowych Planach ewaluacji)
- **koordynacji rzeczywistych działań** podmiotów zaangażowanych w proces ewaluacji

Najważniejszymi podmiotami zaangażowanymi w proces ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO są (Schemat 1.):

- Jednostka Ewaluacyjna IK RPO
- Jednostki Ewaluacyjne w ramach 16 IZ RPO
- Krajowa Jednostka Oceny
- Grupa Sterująca Ewaluacją (GSE) kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO, w której skład wchodzi przedstawiciele powyższych instytucji
- Komitet Koordynacyjny NSRO

Szczególnie istotne znaczenie w systemie organizacji ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO ma współpraca Jednostki Ewaluacyjnej IK RPO z KJO i z 16 IZ RPO, ponieważ obszary tematyczne ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO ściśle wiążą się z obszarami tematycznymi ewaluacji NSRO oraz obszarami ewaluacji w ramach poszczególnych RPO. Współpraca z KJO i 16 IZ RPO będzie odbywała się przede wszystkim w ramach działań członków Grupy Sterującej Ewaluacją. Ponadto kontakty Jednostki Ewaluacyjnej z członkami GSE oraz KK NSRO będą konieczne dla zorientowania procesu ewaluacji na istotne kwestie wynikające z procesu wdrażania 16 RPO i podejmowania działań we właściwym czasie tak, aby rekomendacje z przeprowadzonych ewaluacji były użyteczne i właściwie wykorzystane. Wymaga to ścisłego powiązania działań ewaluacyjnych IK RPO z procesami zarządzania poszczególnymi RPO, w tym szczególnie z monitorowaniem i sprawozdawczością, w ramach 16 RPO.

Schemat 1. Instytucje zaangażowane bezpośrednio w proces ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO

Poniżej szczegółowo określono zakres kompetencji poszczególnych instytucji zaangażowanych w proces ewaluacji i zasady współpracy między nimi, w oparciu o *Wytyczne MRR w zakresie ewaluacji*.

Za prowadzenie ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO odpowiedzialna jest **Jednostka Ewaluacyjna IK RPO**, która znajduje się w Wydziale Analiz i Monitorowania w Departamencie Koordynacji Programów Regionalnych (DPR) w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Składa się ona z 2 osób i zgodnie z *Wytycznymi w zakresie ewaluacji* odpowiada za realizację następujących zadań:

- opracowanie i aktualizowanie we współpracy z 16 IZ RPO **Planu ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO** (co będzie realizowane w ramach współpracy przedstawicieli 16 IZ RPO w Grupie Sterującej Ewaluacją)
- **koordynację** realizacji celów *Planu*, polegającą na prowadzeniu działań ewaluacyjnych kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO we współpracy z najważniejszymi podmiotami zaangażowanymi w ten proces, tj.: z Grupą Sterującą Ewaluacją KJO, 16 IZ RPO, KK NSRO
- **zapewnienie środków** finansowych w ramach pomocy technicznej na prowadzenie ewaluacji
- pozyskiwanie i gromadzenie odpowiednich danych z **systemu monitoringu**
- przekazywanie wyników ewaluacji w zakresie kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO do KJO, 16 IZ RPO, KK NSRO oraz KE na jej wniosek
- upublicznianie wyników przeprowadzonych ewaluacji
- współpracę z KJO w zakresie przeprowadzenia do dnia 30 czerwca 2011 roku ewaluacji stopnia realizacji RPO, której wyniki posłużą do dokonania alokacji krajowej rezerwy wykonania,
- współpracę z KJO oraz KE przy ewaluacjach przez nią inicjowanych
- współpracę z KJO oraz KE przy ewaluacji *ex-post*
- zapewnienie przestrzegania wytycznych KJO oraz stosowanych w Unii Europejskiej ogólnie przyjętych standardów ewaluacji funduszy strukturalnych.

Grupa Sterująca Ewaluacją została powołana przez IK RPO w celu zapewnienia wysokiej jakości procesu ewaluacji poprzez realizację zasady partnerstwa. Do prac Grupy włączono wszystkie instytucje zaangażowane w proces ewaluacji 16 RPO. Stałymi członkami Grupy są:

- **przedstawiciele IK RPO** (Zastępca Dyrektora DPR, Naczelnicy Wydziałów DPR: Regionalnych Programów Operacyjnych I i Regionalnych Programów Operacyjnych II, Dotacji Rozwojowej oraz Analiz i Monitorowania (Jednostka Ewaluacyjna IK RPO))
- **przedstawiciele Jednostek Ewaluacyjnych 16 IZ RPO** (Urzędów Marszałkowskich)
- **przedstawiciel KJO**

W zależności od poruszanej tematyki będzie istniała możliwość zapraszania dodatkowych osób do udziału w pracach Grupy, w tym również ekspertów zewnętrznych.

Zakładany tryb prac Grupy przewiduje bieżący kontakt za pomocą poczty elektronicznej oraz ewentualną organizację spotkań, jeśli wystąpi taka potrzeba.

Głównym zadaniem Grupy będzie współpraca z Jednostką Ewaluacyjną IK RPO na wszystkich najważniejszych etapach procesu ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO, szczególnie na etapie konsultacji koncepcji *Planów* i poszczególnych badań. Celem

tej współpracy będzie przede wszystkim identyfikacja problemów horyzontalnych w realizacji 16 RPO i formułowanie propozycji tematów badań ewaluacyjnych. Ścisła współpraca i dobra wymiana informacji będą służyć zapobieganiu ewentualnym powtórzeniom tematów ewaluacyjnych realizowanych w formie badań na innych poziomach realizacji programów operacyjnych przez IZ RPO albo KJO. Ponadto członkowie Grupy będą ze sobą współpracować w ramach realizacji tzw. ewaluacji skoordynowanych rekomendowanych przez KJO do przeprowadzenia we wszystkich R/PO w danym czasie.

Do zadań Grupy Sterującej Ewaluacją kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO należy w szczególności:

- **wsparcie dla Jednostki Ewaluacyjnej przy formułowaniu zakresu ewaluacji**
 Członkowie Grupy Sterującej w obszarach swoich kompetencji będą współuczestniczyć w definiowaniu tematów badań ewaluacyjnych na poziomie kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO. Proponowane tematy będą przedmiotem dyskusji Grupy, w wyniku której wybrane tematy, zaakceptowane przez Jednostkę Ewaluacyjną i Dyrektora DPR zostaną uwzględnione w projekcie *Okresowego Planu Ewaluacji* albo wybrane do przeprowadzenia *ad-hoc* jeśli zajdzie taka potrzeba.
- **wsparcie dla Jednostki Ewaluacyjnej w organizacji badania ewaluacyjnego, monitorowaniu jego realizacji i weryfikacji wstępnych wersji raportów**
 Jednostka Ewaluacyjna IK RPO będzie zwracała się do członków Grupy o konsultację proponowanego projektu badania. Członkowie Grupy będą również proszeni o konsultację przygotowanych przez Jednostkę Ewaluacyjną dokumentów niezbędnych do wyboru ewaluatora zewnętrznego (m.in.: kryteriów wyboru ewaluatora, kryteriów oceny ofert i innych dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia procedury wyboru zgodnej z Ustawą Prawo Zamówień Publicznych). Jednostka Ewaluacyjna IK RPO pozostająca w stałym kontakcie z ewaluatorem zewnętrznym, będzie przekazywała do oceny członków Grupy wstępne wersje raportów częściowych i końcowych z prowadzonego badania ewaluacyjnego.
- **monitorowanie procesu wdrażania rekomendacji sformułowanych w wyniku przeprowadzonych ewaluacji**
- **opiniowanie Okresowych Planów ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO i aktualizacja Planu ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO na lata 2007-2013**
 Jednostka Ewaluacyjna będzie corocznie w wersji elektronicznej przekazywała do konsultacji członkom Grupy projekty Okresowych Planów ewaluacji. Uwagi do planowanych działań ewaluacyjnych IK RPO, w tym zakresu badań oraz propozycje uzupełnienia i sprecyzowania będą brane pod uwagę przy formułowaniu ostatecznej wersji Okresowego Planu, przekazywanego do akceptacji KJO.

W ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO istotną rolę pełni również **KK NSRO**. Jego zadania w zakresie ewaluacji są podobne do zakresu zadań Komitetów Monitorujących, jednak odnoszą się one do poziomu realizacji NSRO, a nie pojedynczych programów operacyjnych. *Do zadań KK NSRO należy przede wszystkim:*

- **zapoznanie się z Planem ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO, Okresowymi Planami Ewaluacji i Informacją Roczną**

Dokumenty te po zaakceptowaniu przez KJO pod względem zgodności z NSRO zostaną skierowane do KK NSRO w celach informacyjnych.

▪ **rekomendowanie obszarów horyzontalnych, które powinny zostać poddane ewaluacji w ramach 16 RPO**

KK NSRO może na etapie przygotowania projektów *Okresowych Planów Ewaluacji* zgłosić obszary lub tematy badań ewaluacyjnych. Może również rekomendować wykonanie ewaluacji horyzontalnej wynikającej z bieżących potrzeb, w szczególności w oparciu o informacje dostarczane przez system sprawozdawczości.

▪ **monitoruje proces ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO**

▪ **zapoznaje się z wynikami ewaluacji**

Raporty końcowe z przeprowadzonych badań ewaluacyjnych będą przekazywane do wiadomości KK NSRO.

Ponadto w proces ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO zaangażowane są następujące podmioty:

- Komisja Europejska – w zakresie właściwych ewaluacji strategicznych i operacyjnych wykonywanych z jej inicjatywy przez IK RPO we współpracy z KJO.
- wnioskodawcy oraz beneficjenci – w zakresie udziału w badaniach realizowanych przez IK RPO.

5. Budżet przeznaczony na działania ewaluacyjne

Budżet na ewaluację kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO został zapewniony w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na lata 2007-2013 (Działanie 1.3. Ocena NSRO/PWW). Łączna kwota na zadania ewaluacyjne do dyspozycji: IK RPO, IZ PO PT oraz KJO wynosi ok. 15 mln euro. Wielkość środków wykorzystywanych w danym roku na działania ewaluacyjne związane wyłącznie z ewaluacją kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO będzie określona w *Rocznych Planach Działań* IK RPO.

W przypadku zlecenia ewaluacji zewnętrznych przez IK RPO, wybór podmiotów przeprowadzających ewaluację odbywać się będzie według procedury zgodnej z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych. W zakresie wyboru wykonawców zgodnie z ww. procedurą Jednostka Ewaluacyjna IK RPO będzie współpracowała z Wydziałem Zamówień Publicznych w Biurze Dyrektora Generalnego Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.